

ingeborg skaar textilvård ab

Allmänna råd för textilier

- Textilskåp som är rena och har bra ordning bidrar till att respekten för textilierna ökar. Detta i sin tur gör att hanteringen blir bättre och textilierna bevaras.
- I textilskåp skall enbart textilier förvaras och utrymmet skall städas ofta. Det är viktigt att stearinljus, vinflaskor, gammalt papper och plast mm **inte** förvaras tillsammans med textilier då det smutsar ner och drar till sig skadedjur. Dessutom försvåras städningen och överskådligheten. Textilskåp skall vara ordentligt ventilerade så att luft kan cirkulera genom **hela** skåpet.
- Var alltid ren om händerna när textilierna skall hanteras eller använd vita vantar. OBS vantarna skall vara rena!
- För att underlätta hanteringen av liggande textilier bör lådorna ha en lös tygklädd skiva i botten. Skivan kan vara av 4 mm plywood i fur eller al. När textilierna skall läggas in eller tas ut läggs skivan på lådans kant. På så sätt ser man hela textilen. Skivan kan även, om plats finns, lyftas ur helt och hållet, t ex vid visning.
- Tyg som används till skivor, överdrag mm skall vara av ofärgad bomull eller linne och skall vara tvättat och krympt.
- Plast skall **aldrig** användas tillsammans med textilier. Det drar till sig smuts och kondens kan lätt bildas.
- Häftstift och knappnålar hör **ej** heller ihop med textil då dessa lätt orsakar rostskador.
- Rullar som används till altardukar mm bör förses med tubgas. Rullarnas diameter bör anpassas efter textiliernas storlek och kvalitet. Ju längre, större och kraftigare textilen är desto större diameter.
- Textilier skall rullas med rätsidan ut. Rullade textilier bör förses med ett skyddstyg av bomull som hålls ihop med ett bomullsband. Detta för att skydda rena textilier.
- Textilier som måste vikas vid förvaring bör ha en smal rulle försedd med tubgas i vikningen, för att undvika skarpa veck. Rätsidan skall vara utåt.
- Inga textilier skall förvaras vikta utom servetter och corporale.

besök: kungsgatan 24, vara
post: box 25, 534 21 vara
e-post: ingeborg.skaar@telia.com
hemsida: www.skaartextil.se

telefon: 0512 - 123 95
mobil: 070 - 22 911 56
innehar F-skattsedel
org nr: 556822-7846

ingeborg skaar textilvård ab

- Galgar till mässhakar skall vara anpassade efter varje enskild mässhake. På så sätt undviks veckbildningar som på sikt ger bristningar i tyget. Galgar skall vara tygklädda så att mässhakarna inte kan glida på sned.
- Mässhakar skall också förses med ett skyddsöverdrag i en enkel och öppen modell som är lätt att hantera. Undvik "påsmoell" vid sömnad av skyddsfordral. De samlar damm och smuts som blir till mat för skadeinsekter.
- Galgar till albor, röcklin mm bör vara av trä. Plast drar till sig damm och smuts. Trådgalgar från kemtvätten skall **aldrig** användas. De är inte gjorda för permanent användning.
- Kollektåvar skall förvaras med stången vågrätt så att håven inte missformas. De skall också förses med ett skyddsfordral.
- Låt gärna kläderna hänga fritt ute i sakristian en stund efter användandet för att vädras.
- Om vin har spillts på mässhaken sug upp så mycket som möjligt med en torkduk eller hushållspapper. Använd **aldrig** salt det binder färgen! Fläckar tas lättast bort när de är nya så kontakta en konservator omgående.
- Enklare åtgärder som att sy igen släpp i sömmar, sy fast lösa hyskor och hakar, laga trasiga trånsningar mm kan en sykunnig person i församlingen göra. För övrigt kontakta alltid konservator.
- Altardukar med spets (knypplad, virkad mm) skall **aldrig** tvättas i maskin då slitaget blir mycket hårt på en ömtålig spets. Kemtvätta **aldrig** mässhakar, antependier, kormattor el. dyl. Kontakta konservator för rådgivning.
- För att minska slitage och tvätt av altardukar med spets (knypplad, virkad mm) kan man lägga en enkel skyddsduk av linne ovanpå.
- Linne skall tvättas i högst 60 grader C, inte centrifugeras och inte varmmanglas.
- Tänk på att sol och ljus bleker och skadar det textila materialet.
- Kardborrband skall aldrig användas tillsammans med kyrkliga textilier. Det är ett material som är stumt och oelastiskt och som inte formar sig efter övrigt material.

besök: kungsgatan 24, vara
post: box 25, 534 21 vara
e-post: ingeborg.skaar@telia.com
hemsida: www.skaartextil.se

telefon: 0512 - 123 95
mobil: 070 - 22 911 56
innehar F-skattsedel
org nr: 556822-7846

ingeborg skaar textilvård ab

”Våra kyrkliga inventarier”

Litteraturlista

”Att vårda en kyrka”	Red. Elisabeth Svalin	Verbum	www.raa.se/publicerat/9152630110.pdf
”De heliga tecknens hemlighet”	Frithiof Dahlby	Verbum	ISBN 91-526-2695-4
”Från silverfisk till hälsorisk”	Åkerlund, Flato, Hellekant	LT	ISBN 91-36-03326-X
”Kyrkliga textilier, arv, utveckling och vård”	Inger Estham	Skeab	ISBN 78-1051-8
”Liturgiskt lexikon”	Carl-Henrik Martling	Verbum	ISBN 91-526-2764-0
”Prästens kläder och kyrkans textilier”	Gunnel Berggrén		ISBN 978-91-633-2977-7 -3-4
”Veneziansk Sidendamast”	Margareta Ridderstedt	RAÄ	ISBN 978-917209-500-7
”Textilkonservering” Att vårda ett kulturarv	SFT, Sv. Fören. För Textilkons.		ISBN 978-91-7686-243-8

”Vårda Väl” Rådgivningsblad inför ny textilförvaring
http://www.raa.se/cms/extern/kulturarv/kulturvard/varda_val.html

besök: kungsgatan 24, vara
post: box 25, 534 21 vara
e-post: ingeborg.skaar@telia.com
hemsida: www.skaartextil.se

telefon: 0512 - 123 95
mobil: 070 - 22 911 56
innehar F-skattsedel
org. nr. 556822-7846

ingeborg skaar textilvård ab

Inköpsställen, material

Bomullstyg

Berners Fabriksvägen 4, 515 70 Rydboholm 033 – 231 160

Swelogent Ekologiska tyger 0322 – 44150
www.textilhuset.se

Linne- och ylletyger

AB Josef Wilund Hantverkarg 8, 781 71 Borlänge 0243 – 255 110
www.wilund.se

Diverse

Museiservice ABM AB Medborgargatan 24, 060 – 665 735
www.museiservice.se 856 30 Sundsvall

Galgar till mässhakar

Aspelid AB Axvallavägen 0511 – 607 98
möbler & inredning 532 73 Varnhem
www.aspelid.se

Tubgas

Apoteket

besök: kungsgatan 24, vara
post: box 25, 534 21 vara
e-post: ingeborg.skaar@telia.com
hemsida: www.skaartextil.se

telefon: 0512 - 123 95
mobil: 070 - 22 911 56
innehar F-skattsedel
org. nr. 556822-7846